

кожного учня. Конкретний зміст професійної практичної підготовки визначається для кожного семестру навчання у відповідності до кваліфікаційних вимог, що знаходять відображення у змісті навчальних планів і програм за певною спеціальністю, а також у відповідності до специфіки підприємства, на якому учень проходить практику.

Якісне надання освітніх послуг та конкурентоспроможність системи професійної(професійно-технічної) освіти залежить від впровадження в освітній процес сучасних, інноваційних методик навчання, залучення підприємств та роботодавців до підготовки фахівців, і таким чином дозволяє забезпечити потреби в кваліфікованих знаннях, навичках, компетенціях, а також вирішує проблему працевлаштування випускників.

Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта повинна забезпечувати виконання низки завдань, зокрема, економічний успіх країни, сталий розвиток суспільства. Ці завдання можливо реалізувати через таку підготовку майбутніх фахівців, яка відповідає запитам сучасного ринку праці. Основна увага у навчальних закладах професійної (професійно-технічної) освіти повинна приділятися розвитку особистості здобувача освіти, його комунікативній підготовленості, формуванню професійних компетенцій, здатності здобувати і розвивати знання, мислити і працювати по-новому в умовах постійних змін.

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Барбінова А.В., Ткаченко М.А.

Полтава, Україна

Провідними потребами на етапі ранньої юності є розвиток потреби у спілкуванні та оволодіння способами його здійснення; розвиток рефлексії, яка забезпечує усвідомлене і критичне ставлення до себе; становлення готовності до професійної діяльності; потреба зайняти внутрішню позицію дорослого, усвідомити себе як члена суспільства, зрозуміти свої можливості, своє місце і призначення у житті.

Д. Пашенко, досліджуючи лідерські якості старшокласників пропонує модель лідерських якостей учнів старших класів, в якій можна виділити такі компоненти: 1) гностичний, що визначає сформованість знань про лідерство та лідерські якості, усвідомлення рівня розвитку власних лідерських якостей; 2) мотиваційний, що забезпечує мотивацію до успіху, потребу до досягнення поставлених цілей, прагнення до самоствердження і самореалізації; 3) когнітивний, що зумовлює логічність, здатність до прогнозування та узагальнення, критичність, розсудливість; 4) комунікативно-організаційний, що визначає комунікабельність, тактовність, ініціативність, вміння працювати в системі зворотного зв'язку, вміння вирішувати конфлікти та здатність до адаптації; 5) особистісний, що зумовлює адекватну самооцінку, чесність, порядність, надійність, активність, оптимізм, почуття гумору, вимогливість до себе та інших; 6) емоційно-вольовий, що передбачає цілеспрямованість, рішучість, упевненість у собі, стресостійкість, врівноваженість, готовність до ризику [25].

Важливо пам'ятати, що лідерство не може бути без організаційних здібностей. Ці здібності потрібні для того, щоб вміти ефективно організувати діяльність колективу чи членів групи. Як вважає О.Шамич, лідерство далеко не вичерпується функцією організаторської діяльності, воно значно ширше [2, с. 18]. На думку автора, завдяки організаторським здібностям існує 6 типів лідерів. Серед них:

1. Лідер-організатор (згуртовує групу);
2. Лідер-ініціатор (пропонує нові ідеї вирішення проблем);
3. Лідер-еталон (зразок, має роль «зірки»);
4. Лідер-ерудит (володіє обширними знаннями);
5. Лідер-майстер (спеціаліст у певному виді діяльності).

Виховання – це діяльність з метою передачі новим поколінням суспільно-історичного досвіду, планомірний і цілеспрямований вплив на свідомість і поведінку людини з метою формування відповідних установок, понять, принципів, ціннісних орієнтацій, що забезпечують необхідні умови для її розвитку, підготовки до суспільного життя і трудової діяльності [18].

Отже, узагальнення сутності понять «виховання», «лідер», «лідерство», «якість», «лідерські якості особистості», дало змогу нам визначити, що **виховання лідерських якостей особистості** – це соціально обумовлений педагогічно організований процес, який має на меті систему цілеспрямованого формування особистості, наділеної лідерськими якостями та здатністю організувати діяльність колективу та коригувати її.

Отже, на основі аналізу наукової літератури ми пропонуємо структуру лідерських якостей, яка логічно поєднує такі компоненти:

- Індивідуально-особистісний – комплекс особистісних і освітніх якостей.
- Соціально-психологічний – якості, які проявляються в стосунках з іншими людьми.
- Організаційно-управлінський – якості, необхідні для організації взаємин в колективі.
- Перцептивно-лідерський – якості, які приписує лідеру група.

Лідер-підліток повинен мати такі якості: компетентність, спостережливість, активність, організованість, ініціативність, кмітливість, самостійність.

Як бачимо, не існує єдиного комплексу лідерських якостей. У поглядах більшості авторів лідерські якості подібні, а відмінними є їх кількісні характеристики.

Сучасний учень старшої школи – це особистість, яка прагне самовизначитися, якій цікаво залучати сучасні технології і методики. У цих учнів під впливом суспільства, сімейного і шкільного середовища продовжує формуватися характер особистості, формуються нові ідеали й інтереси. Значно розширюється світогляд, формується власне відношення до усіх явищ, що оточують особистість.

Відмінністю лідерських якостей підлітків є те, що простежується наявність типових внутрішніх суперечностей між бажаним і реальним. Через це лідери-підлітки схильні «впадати» в крайності, їм притаманний сплеск агресивності, який може стрімко змінитися на сором'язливість.

Список використаних джерел:

1. Пащенко Д. І. Понятійний апарат з проблеми гуманізації та гуманітаризації освіти і виховання / Д. І. Пащенко // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / ред. кол.: Н. С. Побірченко (гол. ред.) та ін. – К. : Наук. світ, 2012. – № 2. – С. 179– 187.
2. Шамич О. М. Психологічні передумови формування громадської активності молодих підлітків / О. М. Шамич // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: [зб. наук. пр.]. - Харків, 2021.- №5.- С. 115-120.

**ПІДГОТОВКА МЕНЕДЖЕРА З УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ
ЯК КЕРІВНИКА НОВОГО ТИПУ СУЧАСНОСТІ**

*Бардінова А.О.
Полтава, Україна*

Розвиток української освіти в сучасних умовах, піднесення її до міжнародного рівня вимагає залучення до цього процесу нової когорти управлінців, здатних успішно вирішувати завдання, що постають у цій важливій сфері суспільного життя.

Реалізація цього завдання сьогодні потребує підготовки керівника закладу освіти як менеджера, що можливе виконати лише на засадах наукового менеджменту. Адже управлінська діяльність менеджера – це специфічний вид професійної діяльності, який поєднує в собі якості педагога і керівника. Цим обумовлені високі вимоги до професії менеджера з управління закладом освіти як керівника нового типу сучасності. Тому не кожен випускник педагогічного вищого навчального закладу спроможний обіймати посаду менеджера з управління закладом освіти, обійшовшись при цьому без спеціальної підготовки до неї.

З цих причин проблема підготовки менеджера з управління закладом освіти, як керівника нового типу сучасності, в полі зору вітчизняних учених-педагогів (М. Гриньової, Н. Беляєвої, О. Жданової-Неділько, Л. Кравченко, Н. Пивовар, Н. Сас, А. Ткаченка та ін.), а також ВНЗ закладів освіти.

У цьому плані необхідно відмітити плідну діяльність Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Тут, відповідно до Програми дій «Піклування про короленківську родину разом! 2021-2026 рр.», розроблену ректором Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка М. Гриньовою, в якій чітко визначені стратегічні лінії розвитку Університету з урахуванням стандартів і рекомендацій Європейського фонду з менеджменту якості (ENQM) і Європейської асоціації з гарантій якості вищої освіти (ENQA) та life-managment, на базі кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка створена і діє програма підготовки майбутніх менеджерів, як керівників нового типу сучасності, з управління закладом освіти в умовах магістратури одночасно з підготовкою вчителів.